

København den 12. maj 2009

Til medlemmerne af Folketingets Sundhedsudvalg

Jeg henvender mig til jer som formand for Foreningen af Kliniske Diætister (FaKD). Som alle andre har vi fulgt med i, hvordan debatten om folkesundheden tager mere og mere spalteplads. De nyeste tal angående omfanget af overvægtige danskere har givet anledning til yderligere bekymring. En fremskrivning fra Statens Institut for Folkesundhed viser, at 750.000 danskere vil være svært overvægtige om blot 10 år. Tallenes sociale forankring er utvetydig, og de samfundsøkonomiske, sociale og menneskelige konsekvenser står truende i horisonten.

Det giver håb til fremtiden, at der er tværpolitisk enighed om behovet for at sætte ind overfor denne udvikling. En udvikling der gør danskerne mere og mere syge som følge af deres livsstil. Kost, rygning, alkohol og motion er fire centrale områder, som også Forebyggelseskommissionen pegede på som afgørende indsatsområder.

Det giver dog stof til eftertanke, at de gode hensigter fra politisk hold endnu ikke rigtig følges op af konkrete forslag. Derfor vil jeg gerne pege på en ressource, der kan være en central aktør i forebyggelsesindsatsen. Vi er nemlig i Danmark forberedte på den her situation. Vi uddanner eksperter i sammenhængen mellem KRAM-faktorerne. Eksperter, der behandler og forebygger gennem ernæring. Disse eksperter er de statsautoriserede kliniske diætister. Kliniske diætister har gennemgået en 3 ½ årig mellemlang uddannelse, hvor sammenhængen mellem kost, ernæring, sygdom og medicin studeres. Kliniske diætister er den eneste videnskabeligt funderede kompetence, der kender til relationen mellem mad og sygdom. Det gælder derfor om, at inddrage kliniske diætister de steder i det danske sundhedsvæsen, hvor vi ønsker at bryde den negative udvikling som følge af livsstil.

I FaKD deler vi den opfattelse, at KRAM faktorerne er ganske afgørende. Vi kender gennem vores arbejde på hospitaler, sygehuse og praksisser til, hvordan hjertekarsygdomme, slidgigt, diabetes osv. kan føres tilbage til patientens livsstil. Hvis vi ønsker at bremse den udvikling, hvor den fattigste del af samfundet fylder mere og mere i sundhedsbudgetterne, så kræver det, at vi tør tage hele skridtet mod en helhedsorienteret løsning.

Ministeren for Sundhed og Forebyggelse har en ambition om, at middelealderen skal stige tre år inden for en 10-årig periode. Hvis denne ambition skal gøres til mere end et retorisk kampråb, må vi være villige til at tage Forebyggelseskommissionens anbefalinger bogstavelige. Patienter, og borgere i al almindelighed, er siden kommissionens nedsættelse blevet holdt svar skyldigt på spørgsmålet; hvordan tackler vi den største trussel mod folkesundheden? Det er derfor nu, at de sundhedspolitiske aktører skal tage ansvar og pege på konkrete tiltag. Tiltag der i fremtiden kan forebygge de livsstilssygdomme, der i dag vejer tungt i sundhedsbudgetterne og nedsætter livskvaliteten og levealderen hos en stor del af den danske befolkning – rygeforbud løser ikke alt.

En oplagt del af løsningen vil være at tilbyde diætetisk behandling under den offentlige sygesikring. Politisk har der tidligere været en velvilje til evt. at starte med børnene og deres familier, men det er blevet ved småprojekter og ingen reelle, længerevarende tilbud hverken til børnene, familierne, den praktiserende læge eller sundhedsplejersken, som alle efterlyser henvisningsmuligheder. Vi vil således give mange mennesker en chance for at komme tilbage til en rask tilværelse. De gode politiske hensigter må ikke gå i glemsel, ellers står vi om 10 år med et problem, der ikke er til at løse.

Der er ingen tvivl om, at folk selv må bestemme, hvordan de vil leve deres liv, men der bør være et tilbud til dem, der ønsker at gøre noget for at få et bedre liv. Darwin var mester for at se, hvor vi kom fra mht. udviklingstrin. Mon ikke han ville være kommet til kort, hvis han havde stået her i dag, hvor vi er havnet i en situation med masser af overvægtige børn og voksne og masser af undervægtige, som især udgøres af den ældre del af befolkningen. For det drejer sig ikke længere om udvikling af få egenskaber, der kan sikre overlevelse, men er blevet til en kompleks problemstilling vi dagligt skal forholde os til og forsøge at træffe de rigtige beslutninger omkring – og dermed styres udviklingen i højere grad af strukturelle tiltag end af den enkeltes valg. Derfor kræves der også strukturelle tiltag for at give de motiverede mulighed for at ændre deres liv til det bedre.

Der er som sagt alt at vinde – både samfundsøkonomisk og for den enkelte! Diætisterne er parat til at tage udfordringen op og redegøre for, hvad det er der skal til, og hvordan en fremtidsrettet ernæringsindsats vil kunne spare både liv og penge. Derfor søger vi om at få foretræde for Sundhedsudvalget for at pege helt konkret på, hvad der skal til.
Med venlig hilsen

Ginny Rhodes
Fmd. for Foreningen af Kliniske Diætister (FaKD)